Eduskunnan suuri valiokunta
SuV@eduskunta.fi

Asiantuntijakutsu /SuV kokous ke 24.9.2025 klo 9.00

Valtioneuvoston selvitys: Komission tiedonanto sekä ehdotukset vuosia 2028–2034 koskevaksi EU:n monivuotiseksi rahoituskehykseksi; E-kirje

Keskeiset huomiot

Valtioneuvoston esittäessä joustamattoman neuvottelukannan yhteisvelkaan perustuviin uusiin lainarahoitteisiin investointivälineisiin, pitäisimme Suomen neuvotteluaseman turvaamiseksi välttämättömänä, että esitettävää neuvottelukantaa rahoituskehyksen kokonaistasoon joustavoitetaan ottaen huomioon unionin tarpeet ja esitettävä kanta uusiin lainarahoitteisiin investointivälineisiin.

Huomiot pk-yritysten näkökulmasta

Suomen Yrittäjät ymmärtää aikomuksen varmistaa suurempi joustavuus tulevien eurooppalaisten rahoitusohjelmien kokonaisrakenteessa. Suurempi joustavuus tarkoittaa kuitenkin sitä, että päätökset varojen käytöstä on tehtävä useissa vaiheissa strategisten ohjelmien ja vuosittaisten työohjelmien muodossa. Tämä tarkoittaa, että kaikkien asiaankuuluvien sidosryhmien, myös pk-yritysten, on voitava olla jatkuvasti mukana tällaisten päätösten valmistelussa.

Pidämme erityisen tärkeänä, että pk-yritysten edustajien on oltava mukana eurooppalaisen kilpailukykyrahaston (ECF) strategisessa suunnittelussa, toimintaohjelmien suunnittelussa ja niiden täytäntöönpanossa, jotta pk-yritysten näkökohdat otetaan huomioon.

Joillakin osa-alueilla, kuten hiilestä irtautumisessa, digitalisaatiossa, soveltavassa tutkimuksessa (Horisontti-ohjelman toinen pilari) jne., toimintaohjelmien tulisi pyrkiä pk-yritysten vähimmäisosallistumiseen, esimerkiksi siten, että 25 prosenttia budjetista tulisi osoittaa pk-yrityksille. Siksi vuosittaisissa työohjelmissa tulisi olla pk-yrityksille tarkoitettu erillinen haku.

Ohjelmien käytön helpottamiseksi pk-yrityksille tulisi tarjota neuvonta- ja tukipalveluita, jotka auttavat pk-yrityksiä pääsemään näihin ohjelmiin. Joustavuutta kunnioittaen on varmistettava, että pitkän aikavälin hankkeiden, kuten pk-yritysten neuvontapalveluiden (eli nykyisen Enterprise Europe Network -verkoston) rahoitusta myönnetään koko tulevan rahoituskehyksen ajan.

Vähintään 35 prosentin käyttäminen EU:n budjetista ilmasto- ja ympäristötavoitteisiin heijastaa oikealla tavalla EU:n sitoutumista vihreän kehityksen ohjelman tavoitteiden onnistuneeseen toteuttamiseen. On tärkeää, että "ei merkittävää haittaa" -periaatteen helppo ja oikeasuhteinen soveltaminen tukee näitä tavoitteita.

Näkemyksemme mukaan julkisen sektorin digitalisaatio voi myötävaikuttaa myönteisesti hallinnollisen taakan vähentämiseen. Siksi digitalisaatioon liittyvien rahoitusohjelmien on varmistettava yhteen toimivuus, jotta voidaan tukea ”vain kerran” -periaatteen soveltamista.

Pk-yritysten rahoituksen saatavuus on varmistettava tarjoamalla niille riittävästi rahoitusta seuraavassa InvestEU-välineessä esimerkiksi nykyisen kaltaisella pk-yritysikkunalla.

Pk-yritysten edustajien osallistuminen kansallisen suunnitelman (NRPP) laatimiseen ja toteuttamiseen on varmistettava. Jotta politiikka olisi menestyksekästä vuoden 2027 jälkeen, sen on omaksuttava yksinkertaistaminen ja asetettava etusijalle hankkeet, jotka parantavat suoraan pk-yritysten kilpailukykyä, kuten infrastruktuurin parannukset, ammattitaitoisen työvoiman saatavuus ja paikallisten markkinoiden kehittäminen.

Suomen Yrittäjät

Petri Malinen
Johtava ekonomisti